

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An Episcopus possit ferre censuras in regulares? Et notatur, quod
qua[m]vis Episcopus no[n] habeat iurisdictio e[t] in Monasteria
Monialiu[m], tamen ex iustis causis possit præcipere suis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Ratio est, quia antequam Regulares denuncientur, declarare Episcopus prius debet, eos in excommunicationem incidisse; declaratio autem hæc fieri non potest, nisi cognita causa, & citata parte; fieri enim potest, ut Regulares probent se in excommunicationem non incidisse. At causa cognitio ad proprium iudicem pertinet. Ergo Episcopus incompetens iudex Regularium, non potest illos declarare, neque denunciare excommunicatos.

3. Aliqui verò limitant hanc secundam opinionem, vbi delictum, propter quod excommunicatio lata fuit, notorium est, itemque notorium nullam causam Regulares habere, quamobrem se excusent; tunc enim quod declaratio opus non est, denunciari ab Episcopo etiam poterunt, ne alij eorum communicationem vitantes in excommunicationem incidant: & ita hanc sententiam ex multis rationibus probat Vgolinus de potest. Episc. cap. 29. §. 10. num. 2. & hanc opinionem videtur etiam docere Barbosa de potest. Episc. part. 3. allegor. 105. num. 73. Vide etiam alios penes ipsos.

RESOL. XLIII.

An Episcopus possit ferre censuras in Regulares? Et notatur, quod quamvis Episcopus non habeat iurisdictionem in Monasteria Monialium, tamen ex iustis causis possit precipere suis subditis, ne intrent in prædicta Monasteria Monialium exemptarum, & erunt valida censura.

Et aduertitur, quod non potest Episcopus excommunicare, nec interdicere famulos Regularium sine mandato Pontificis. Ex p. 5. tr. 9. Rel. 43.

§. 1. **L**ibet mihi respondere cum verbis Henrici Villalobos in summ. tom. 1. tract. 16. diffic. 5. num. 13. vbi sic ait [Los Obispos no pueden descomulgar à los Religiosos, si no es en las causas en que el Papa, o el derecho les hazen juezes delegados de los Religiosos, porque los Religiosos son exentos de su jurisdiccion por muchos textos, y Bulas. Si el Legado à latere pusiere alguna discomunion en comun, aunque sea Paulina, no liga à los Religiosos mendicantes, si no es, que en ella se declare como concedio Nicolao V. El Obispo no puede descomulgar, ni poner entredicho à los criados de los frayles, mientras estan en su seruicio sin special mandato del Romano Pontifice, y aunque lo hagan, no hazen nada por vn Priuilegio de Alexandro IV. concedido a la Orden de San Iuan.] Ita ille, vide etiam Henriquez lib. 7. cap. 25. num. 7. in gloss. lit. L. Portel in dub. regul. ver. Episcopus, num. 5. & Aloysium Bariolam in Aphor. lit. E. ver. Episcopus, §. 3. quod fallitur in quibusdam casibus.

2. Notandum est tamen hic cum Mosco in summa, tract. 6. cap. 5. num. 6. quod [aunque el Obispo no tenga iurisdiccion en vn Monasterio de Religiosas, exentas de su iurisdiccion, por iustas causas puede mandar el Obispo à sus subditos con censuras, que no entren alla, y seran validas.]

RESOL. XLIV.

An Vigore Concilij Tridentini possint Episcopi censuris, ac aliis penis in aliquibus casibus castigare Regulares?

Et pro p. axi 17. casus in textu huius Resolutionis ad-

ducuntur, & assignantur. Ex part. 1. i. tract. 2. & Misc. 2. Rel. 22.

§. 1. **S**uppono, Regularem in multis casibus in Concilio Tridentino expressis Episcopus subijci. Primus est, Nouitius Regularis subiectus est Episcopo in renuntiatione suorum bonorum, ac etiam Professus si nollet reddere Nouitius excommunicis ante professionem omnia data illis à confanguineis, & Curatoribus, sess. 25. capite 16. de Regular.

2. Secundus est, si Regularis contra voluntatem Ordinarij celebret in Oratorijs particularibus, ex sess. 22. de obseruandis in celebrat.

3. Tertius est in sess. 5. eiusdem Concilij c. 2. de Reformat. in quo subijcitur Regularis Episcopo, in petenda licentia prædicandi.

4. Quartus in eodem c. Datur licentia Episcopo puniendi Prædicatorem prædicantem errores, & scandala, & hæretes.

5. Quintus in sess. 6. cap. 3. de Reform. vbi dicitur Regularis degens extra monasterium, etiam prætextu priuilegij sui ordinis non obstante, potest puniri ab Ordinario, si extra Claustrum delinquit.

6. Sextus in c. 4. sess. 25. in quo habetur, Ne Religiosus exeat è suo Conuentu etiam prætextu auctoritatis Prælatum, nisi licentia in scriptis obtena, alter facientes possint puniri ab Episcopis tanquam delictores sui Instituti.

7. Septimus in eodem c. vbi statuitur, vt Regularis missus ad vniuersitates causa studij, habitet intra conuentum, alioquin ab Ordinarijs contra illum procedatur.

8. Octauus in c. 11. in quo decernitur, vt Regularis qui habet in suis domibus curam personarum secularium, sit subditus Episcopo in visitatione, & correctione quoad curam, & administrationem Sacramentorum.

9. Nonus in eodem c. vt Prælati non possint ibi assignare aliquem ad ministrandum, nisi de consensu, & examine Episcopi.

10. Decimus in cap. 13. eiusdem sess. vbi præcipitur, vt Episcopus componat controuersias, ac discordias omnes inter præcedentias Regularium in processibus publicis, & in iis quæ sunt in tumulandis defunctorum corporibus, in deferenda vmbella, & alijs similibus.

11. Vndecimus in eadem cap. 13. vbi præcipitur Regulari, vt vocatus ad processiones accedere teneatur, ad quas secundum antiquam locorum consuetudinem solitus est accedere, & ad illas, quæ vel pro bono pacis Ecclesiæ, vel pro victoria contra Infideles instituuntur. Et in Bulla Pij V. quæ incipit, *Etsi Mendicantium*, interpretantis idem cap. 13. sess. 25.

12. Duodecimus in cap. 14. eiusdem sess. in quo decernitur, vt Regularis viuens intra Claustrum, & scandalose intra illud delinquens, à Prælato, instante Episcopo, intra tempus assignatum, ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorum faciat, sin minus à Superiore priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

13. Decimus tertius in sess. 23. c. 12. iubet. Quod Regularis ab Episcopo examinetur ad Subdiaconatum, & cæteros Ordines Sacros suscipiendos, & quod ante atatem ibi assignatam non illos suscipiat.

14. Decimus quartus in cap. 15. in quo dicitur, Quod non possit Regularis audire confessiones secularium, etiam Sacerdotum, absque examine, & licentia Episcopi.